

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เป็นกระแสแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ (Globalization) เป็นสังคมที่ต้องอาศัยองค์ความรู้ (Knowledge based society) และ เศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge based economy) ซึ่งมีผลให้การบริหารจัดการศึกษา ไทยต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของการแข่งขันและความมุ่งมั่นตามความคาดหวังของสังคม ดังนั้นในกระบวนการบริหารจัดการจึงต้องปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้สอดคล้องกับ สภาพการณ์ซึ่งเป็นความจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องสนใจใฝ่รู้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องอยู่ ตลอดเวลา เพื่อที่จะทำให้การบริหารจัดการองค์กรอยู่รอด บังเกิดผลดี และบรรลุตาม วัตถุประสงค์ (ธีระ รุญเจริญ. 2550 : 98)

การบรรลุถึงเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา จำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบ ที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การดำเนินการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ มุ่งให้โรงเรียนมีประสิทธิผลคือมีผลผลิตและผลลัพธ์เป็นที่ยอมรับและพึงพอใจของ ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย คุณภาพของครูจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการจัดการศึกษา ซึ่งส่งผล โดยตรงต่อประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอนและผลการเรียนรู้ของนักเรียน เมื่อครู มีศักยภาพ ในวิชาชีพอยู่ในระดับสูงทั้งด้านความรู้ ด้านความสามารถ และด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ (คุรุสภา. 2549 : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552 : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา)

การปฏิรูปจะสำเร็จได้นั้นต้องคำนึงถึงครูและองค์กรมีความสัมพันธ์กัน มีการ เปลี่ยนแปลงอย่างเป็นพลวัต เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น การเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตและนำ กลับมาปรับปรุงแล้วใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ (วิโรจน์

สารรัตน์. 2553 : 54) ในการพัฒนาครูต้องยึดหลักการสำคัญคือ ครูต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ได้รับการพัฒนาให้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งด้านความรู้และทักษะการใช้เครื่องมือต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รู้และเข้าใจกฎ ระเบียบ รวมทั้งรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ขจัดความด้อยหรือข้อบกพร่องของตนเอง เช่น ด้านคุณธรรม ความเอื้อยชา และเทคนิควิธีการสอน ส่งเสริมความมั่นคงถาวร ความเจริญก้าวหน้าและมีความเชื่อมั่นว่าการพัฒนาครูและวิชาชีพครูจะส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพผลของผู้เรียนและโรงเรียนโดยตรง (ยนต์ ชุ่มจิต. 2550 : 38)

งานวิชาการเป็นภารกิจงานหลักในสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้มีการกระจายอำนาจการบริหารการจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษาโดยตรง เพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการดำเนินงาน สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลประเมินผลรวมทั้งจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ(กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 33) และงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษา คุณภาพ และมาตรฐานของสถานศึกษาจึงอยู่ที่งานด้านวิชาการซึ่งประกอบด้วยขอบข่ายงาน 17 ด้านคือ การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2550 : 29 – 30) หากข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับงานวิชาการ มี

ความถูกต้อง สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน สามารถที่จะทราบถึงปัญหาที่มีอยู่ได้อย่างชัดเจน ก็จะสามารถนำไปวางแผนปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเกิดความมั่นใจมีมาตรฐานในการ ปฏิบัติงาน เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และยังช่วยให้การดำเนินงานจัดการข้อมูลเป็นไปอย่างรวดเร็ว คล่องตัว ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารสถานศึกษา มาตรฐาน หรือคุณภาพการศึกษา มักจะดูจากผลงานวิชาการเป็นสำคัญ โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของการ ปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนได้อย่างชัดเจน งานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล จึงนับว่ามีความสำคัญยิ่งในการบริหารงาน โดยเฉพาะข้อมูลที่มีการจัดระบบที่ดี มีความ ชัดเจนและสะดวกในการนำไปใช้ สามารถใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจช่วยในการวางแผน ช่วยในการดำเนินงาน และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพการจัดและ พัฒนาระบบสารสนเทศงานวิชาการที่มีคุณภาพจึงเป็นสิ่งที่สถานศึกษาควรกระทำ

ระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา คือ ระบบงานด้านวิชาการที่ ให้บริการผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ ดำเนินการจัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นโปรแกรมรองรับงานทะเบียนการวัดและประเมินผลทางการ ศึกษา เพื่อใช้งานแทนโปรแกรม Student's 2551 โดยการกำหนดรหัสผ่านสำหรับผู้ใช้งาน ซึ่งเป็นระบบที่เกี่ยวข้องกับงานทะเบียนและวัดผล ซึ่งเป็นระบบที่ใช้ในการบันทึกข้อมูล นักเรียน ได้แก่ ข้อมูลส่วนตัวนักเรียน ผลการเรียนรายวิชา เวลาเรียน อีกทั้งยังสามารถ พิมพ์เอกสารรายงานผลการเรียนต่างๆ ได้ โรงเรียนบ้านชำพิทยาคม ได้นำโปรแกรมระบบ บริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษามาใช้ในการ ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลงาน วัดผลและประเมินผล และจากการปฏิบัติงานการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษา สำหรับมัธยมศึกษาของโรงเรียนบ้านชำพิทยาคม พบว่า ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการ ใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษาที่ถูกต้อง ปัญหาโดยส่วนใหญ่ ได้แก่ การบันทึกผลการเรียนรายวิชา การบันทึกผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การบันทึกผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน การบันทึกผลการประเมิน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นต้น รวมทั้งการใช้ข้อมูลต่างๆ จากโปรแกรมระบบบริหาร สถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษายังไม่ครบถ้วนและผิดพลาดบ่อยครั้งต้องสอบถามจากทาง งานวัดผลและประเมินผลเป็นประจำในการเข้าใช้ระบบ ซึ่งทีมงานวัดผลและประเมินผล จะต้องอธิบายให้ครูเข้าใจจึงสามารถนำไปใช้งานได้ (โรงเรียนบ้านชำพิทยาคม. 2558 : 6)

โรงเรียนบ้านชำพิทยาคม เปิดสอนเมื่อปีการศึกษา 2532 โดยเปิดเป็นสาขา โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์ มีนายคมสัน บุพศิริ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์ เป็นผู้บริหารสาขาต่อมาปีการศึกษา 2533 ประชาชนชาวบ้านชำ ได้ร่วมกันสร้างอาคารเรียนชั่วคราว จำนวน 4 ห้องเรียน กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้ง เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2534 มีนายทองเปลว แวงโสธรณ์ เป็นผู้บริหารโรงเรียน ปัจจุบันโรงเรียนบ้านชำพิทยาคม จัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (โรงเรียนบ้านชำพิทยาคม. 2558 : 1)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยในฐานะผู้รับผิดชอบงานวัดผลและประเมินผลของโรงเรียนบ้านชำพิทยาคม ได้เล็งเห็นถึงปัญหาและตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านชำพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จึงเริ่มดำเนินการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครู หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ รองผู้อำนวยการโรงเรียนและผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านชำพิทยาคม จึงได้ข้อสรุปที่สำคัญว่า ควรมีการพัฒนาครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา เพราะครูมีความจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษาเป็นอย่างดี เพื่อจะได้นำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาการทำงานในหน้าที่ ซึ่งถือเป็นงานที่มีความสำคัญ เพราะเป็นงานที่ต้องได้รับความร่วมมือจากครูทุกคนในโรงเรียนบ้านชำพิทยาคม และยังนำไปใช้เพื่อการวางแผนและพัฒนาในด้านต่างๆ ของโรงเรียนบ้านชำพิทยาคม ต่อไป ซึ่งจะทำให้ครูมีส่วนเกี่ยวข้องและผู้รับผิดชอบงานวัดผลและประเมินผลเข้าใจบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ ซึ่งส่งผลต่อการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ปัญหาการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดปัญหาการวิจัยไว้ดังนี้

1. สภาพและปัญหาการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 เป็นอย่างไร
2. แนวทางการพัฒนาครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 มีอะไรบ้าง
3. ผลการพัฒนาครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีความสำคัญ ดังนี้

1. ทราบสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านข้าพพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
2. ได้แนวทางการพัฒนาครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านข้าพพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
3. ผลการวิจัยนี้จะเป็นสารสนเทศสำหรับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ทั้งสิ้น 16 คน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้วิจัย ซึ่งรับผิดชอบงานวัดผลและประเมินผล

1.1.2 ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 15 คน ได้แก่

1.1.2.1 หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน

1.1.2.2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 2 คน

1.1.2.3 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน

1.1.2.4 คณะครูที่ไม่ได้รับผิดชอบงานทะเบียนวัดผลนักเรียน

จำนวน 4 คน

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล 5 คน ประกอบด้วย

1.2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน

1.2.2 รองผู้อำนวยการโรงเรียน

1.2.3 วิทยากร คือ ผู้ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประชุมเชิงปฏิบัติการ

“การพัฒนาคู่มือในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22” และเป็นผู้ดำเนินการนิเทศ จำนวน 3 คน คือ นายประยัด ไชยกา นายทะเบียนโรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม นางสาววารุณี ทองน้อย เจ้าหน้าที่ GPA โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม และนางรัชนิยา มูลชัย ครูคอมพิวเตอร์โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในการใช้ระบบบริหารสถานศึกษาและเป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมโปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม

2. ขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาในการพัฒนาคู่มือในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ไว้ดังนี้

2.1 การปฏิบัติงานการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย

2.1.1 การเข้าสู่ระบบ

2.1.2 การเปลี่ยนรหัสผ่าน

2.1.3 การกำหนดคะแนนเต็มรายวิชา

2.1.4 การบันทึกผลการเรียนระหว่างภาคตามตัวชี้วัด/ ผลการเรียน

2.1.5 การบันทึกผลการเรียนกลางภาค

2.1.6 การบันทึกผลการเรียนปลายภาค

2.1.7 การบันทึกผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.1.8 การบันทึกผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

2.1.9 การบันทึกผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.1.10 การออกจากระบบ

2.2 แนวทางที่ใช้ในการพัฒนาคู่มือในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 มี 3 แนวทาง ประกอบด้วย

2.2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.2.2 การปฏิบัติงานการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา

2.2.3 การนิเทศภายใน (วงรอบที่ 1) และการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ (วงรอบที่ 2)

3. ขอบเขตด้านระเบียบวิธีวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการสรุปกรอบแนวคิดของการวิจัย โดยใช้แนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ตามแนวคิดของ เคมมิสและแม็คแท็กการ์ท (Kemmis and McToggart, 1988, p. 11-15, อ้างถึงใน องอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 301-303) เพื่อการพัฒนาคู่มือในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านชำพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยดำเนินการเป็น 2 วงรอบ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน (Planning) 2) การปฏิบัติการ (Action) 3) การสังเกตการณ์ (Observation) 4) การสะท้อนกลับ (Reflection)

4. ขอบเขตด้านเวลา

กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ระหว่างเดือน มิถุนายน 2558 ถึงเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 โดยดำเนินการเป็น 2 วงรอบ ดังนี้

วงรอบที่ 1 เดือน 22 มิถุนายน 2558 ถึง เดือน 20 ตุลาคม 2558

วงรอบที่ 2 เดือน 26 ตุลาคม 2558 ถึง 6 พฤศจิกายน 2558

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการสรุปกรอบแนวคิดของการวิจัย โดยใช้แนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ตามแนวคิดของ เคมมิสและแม็คแท็กการ์ท (Kemmis and McToggart, 1988, p. 11-15, อ้างถึงใน องอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 301-303) พัฒนาคู่มือในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านชำพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยดำเนินการเป็น 2 วงรอบ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน (Planning) 2) การปฏิบัติการ (Action) 3) การสังเกตการณ์ (Observation) 4) การสะท้อนกลับ (Reflection) ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้งานวิจัยมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น จึงได้กำหนดคำนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา หมายถึง ระบบงานด้านวิชาการที่ให้บริการผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยการกำหนดรหัสผ่านสำหรับผู้ใช้งาน ซึ่งเป็นระบบที่เกี่ยวข้องกับงานทะเบียนและวัดผล ใช้จัดทำและเก็บข้อมูลผลการเรียนนักเรียน

2. แนวทางการพัฒนาครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษา สำหรับมัธยมศึกษา หมายถึง วิธีการที่ทำให้ครูของโรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ซึ่งมี 3 แนวทาง ประกอบด้วย

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและทักษะในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา ให้กับครูโรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยการเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้ ความสามารถ เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา มาให้ความรู้ฝึกอบรมและให้อาจารย์ได้ลงมือปฏิบัติจริงในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา

2.2 การปฏิบัติงานการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา หมายถึง การที่ครูได้ลงมือปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา เริ่มตั้งแต่การเข้าสู่ระบบ เปลี่ยนรหัสผ่าน การกำหนดคะแนนเต็มรายวิชา การบันทึกผลการเรียนระหว่างภาคตามตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ การบันทึกผลการเรียนกลางภาค การบันทึกผลการเรียนปลายภาค การบันทึกผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การบันทึกผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน การบันทึกผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.3 การนิเทศภายใน หมายถึง การนิเทศและติดตามผลการปฏิบัติงาน การใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

2.4 การนิเทศแบบให้คำชี้แนะ หมายถึง วิธีการพัฒนาครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านชำพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการแนะนำหรือเรียนรู้จากผู้ชำนาญการ ในลักษณะที่ได้รับคำแนะนำหรือเรียนรู้ไปพร้อมๆ กับการปฏิบัติงานการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา

3. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ หมายถึง กระบวนการปฏิบัติอย่างมีระบบของผู้วิจัยและผู้เกี่ยวข้องร่วมกันปฏิบัติ เพื่อทำความเข้าใจต่อปัญหาหรือข้อสงสัยที่กำลังเผชิญอยู่ วิเคราะห์ วิจัยจนผลการปฏิบัติให้ได้แนวทางการปฏิบัติหรือวิธีแก้ไขปรับปรุง ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนบ้านชำพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยใช้วงจร 4 ขั้นตอน คือ

3.1 การวางแผน (Planning) หมายถึง ขั้นตอนที่ร่วมกันวิเคราะห์สภาพและปัญหาการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา เพื่อให้ได้ปัญหาที่สำคัญที่ต้องการแก้ไข และนำปัญหานั้น มากำหนดแนวทางในการแก้ไข

3.2 การปฏิบัติการ (Action) หมายถึง ขั้นตอนที่ได้กำหนดเป็นกิจกรรมในขั้นตอนการวางแผนมาใช้ปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้

3.3 การสังเกตการณ์ (Observation) หมายถึง ขั้นตอนที่มีการนิเทศภายใน ในวงรอบที่ 1 และการนิเทศแบบให้คำชี้แนะในวงรอบที่ 2 ในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา

3.4 การสะท้อนกลับ (Reflection) หมายถึง ขั้นตอนการนำข้อมูลมาทบทวน วิเคราะห์ปัญหาการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา ในวงรอบที่ 1 เพื่อนำไปพัฒนาในวงรอบที่ 2 ต่อไป

4. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนบ้านชำพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

5. สภาพการปฏิบัติงานการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา หมายถึง สภาพที่เกิดขึ้นจริง ณ ปัจจุบัน เกี่ยวกับการปฏิบัติงานการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษาของครู โรงเรียนบ้านชำพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

6. ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา หมายถึง สิ่งที่เป็นปัญหา อุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษาของครู โรงเรียนบ้านชำพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี